

Ważne daty z wczesnej historii Kościoła rzymsko-katolickiego oraz jego zbrodniczej działalności w pierwszym milenium

Encyklopedia Katolicka (The Catholic Encyclopedia, Volume VIII - hasło Inquisition) wyraźnie mówi o tym, iż przez pierwsze trzysta lat swojego istnienia chrześcijaństwo wzywało do pełnej wolności religijnej. Encyklopedia ta przytacza słowa Pawła, Tertuliana, Orygenesesa, Cypriana z Kartaginy i Laktancjusza, który jeszcze w 308 roku po Chrystusie mówił o tym, iż nikomu nie wolno siłą narzucać swojego wyznania: „*ani przez zabijanie, ani przez zadawanie cierpienia, ani przez przemo*”, ani przez „*przelew krwi i tortur*”. Jednakże, nie istniał jeszcze wówczas system Kościoła Rzymskokatolickiego, gdyż biskupa Rzymu nie uznawano jeszcze wówczas za ważniejszego czy bardziej godnego posłuchu od innych biskupów. Trudno nawet mówić o istnieniu Kościoła Katolickiego, gdyż wśród chrześcijan nie było ludzi przypadkowych lub nawracanych siłą, zaś pomimo różnic doktrynalnych będący mniejszością chrześcijanie byli zjednoczeni swą unikalną wiarą w Syna Bożego i sporadycznymi, lecz powtarzającymi się prześladowaniami. Prawdziwy kościół apostołski zaczął być jednak stopniowo spychany do podziemia z chwilą legalizacji chrześcijaństwa i upolitycznienia kościołów w Rzymie i Konstantynopolu, czego pierwszym krokiem były edykty tolerancyjne Galeriusza (311) i Konstantyna (313).

315 rok, 18 października

Konstantyn Wielki wydaje dekret (Codex Theodosianus XVI.8.1) **kończący prześladowania chrześcijan**. Od tej pory wszyscy Żydzi usiłujący kamienować chrześcijan lub dopuszczający się wobec nich jakiegokolwiek przemocy mieli być paleni żywcem. Pomimo tolerowania pogaństwa Konstantyn zaczyna faworyzować chrześcijaństwo, między innymi dlatego, iż w odróżnieniu od Sopatera (Sopatrusa, Sopatrosa) pewni biskupi chrześcijańscy mówią mu o możliwości przebaczenia jego licznych zbrodni poprzez chrzest. Jako że biskup stołeczny ma możliwość najbliższych relacji z cesarzem jego znaczenie zaczyna wzrastać wraz ze stopniowym upolitycznianiem kościoła.¹

343 rok

Synod w Sardyce uchwała kilka postanowień, z których jedno (Kanon 5) stwierdza nadzwyczajną pozycję jaką wśród biskupów katolickich miał biskup Rzymu. Chociaż pod dokumentem tym podpisało się niewielu biskupów, jednakże był to jeden z pierwszych kroków do ustanowienia prymatu Rzymu. Pomimo rosnącego upolitycznienia struktur kościoła biskupi Konstantynopola, Antiochii, Jerozolimy czy Aleksandrii nadal byli uważani za równych biskupowi Rzymu. W przeciągu następnych kilkudziesięciu lat na scenie pozostali już jedynie biskupi Rzymu, Konstantynopola i Aleksandrii, po czym nawet sam biskup Aleksandrii przestał odgrywać większe znaczenie ze względu na słabsze więzi z dworem cesarskim.²

346 [lub 354], 1 grudnia

Cesarz **Konstancjusz**, syn Konstantyna Wielkiego, wydaje pierwszy znaczący **dekret nietolerancyjny** wymierzony w kultury pogańskie (Codex Theodosianus XVI.10.4):

"Postanawia się, że we wszystkich miejscach i wszystkich miastach świątynie mają być zamknięte natychmiast oraz, po ogólnym ostrzeżeniu, możliwość grzeszenia ma być odjęta niegodziwym. Postanawia się również, iż nie będziemy więcej składać ofiar. A jeżeli ktokolwiek popełniłby takie przestępstwo niech zostanie uderzony mieczem pomsty [gladio ultore sternatur]. Dodatkowo postanawiamy, że dobra tego, który zostanie stracony zostaną przejęte przez miasto oraz że zarządcy prowincji będą karani w ten sam sposób, jeżeli zaniedbają ukarania takich przestępstw."

Chociaż dekret ten został odwołany po objęciu rządów przez Juliana Apostatę (361-363), jednakże przyczynił się on do powstania znanego nam systemu Kościoła Katolickiego, w którym mianem chrześcijan określa się w większości osoby przypadkowe i mające mało wspólnego z chrześcijaństwem - tacy pseudochrześcijanie, określani później katolickimi chrześcijanami, zostali 'wyznawcami' Chrystusa pod presją otoczenia, strachu, mody oraz z racji dziedziczenia wiary chrześcijańskiej po przodkach. Podstawą **katolickiego chrześcijaństwa** przestały być własne przekonania i głębokie nawrócenie, a zamiast tego zapanowała całkowita nietolerancja innowierców, zaspokojenie powierzchownością i rytuałami, adaptacja praktyk pogańskich do chrześcijaństwa oraz wprowadzenie zasady 'cel uświęca środki', w której celem nadrzędnym było dobro i zbawienie ludzkości. Doskonałym przykładem tego nowego, nominalnego, czyli katolickiego chrześcijaństwa był opisany przez cesarza Juliana Apostatę (Julian, *Epistle 78*) biskup Pegazjusz z Troady, który pod przykrywką chrześcijaństwa ukrywał pogańskie wierzenia.³

380 rok, 27 lutego (wg niektórych 28 lutego)

Za namową biskupa rzymskiego **Damazego I** cesarz **Teodozjusz I** wydaje edykt ("**De fide Catholica**" - **Codex Theodosianus XVI.1.2**), na którego podstawie wszyscy nie-katolicy uznani są za przestępców w świetle prawa rzymskiego. Według edyktu jedyną prawdziwą formą chrześcijaństwa jest ta wyznawana przez biskupa Rzymu i biskupa Aleksandrii. Dekret ten zapoczątkował oficjalne i zmasowane prześladowania nie-(rzymskich)katolików przy pełnej aprobacie pierwszego papieża - Damazego I określanego w edykcie mianem Pontifa:

"Jest naszym pragnieniem, aby wszelkie narody poddane naszej łasce i umiarkowaniu trwały w wyznawaniu tej religii, która została przekazana Rzymianom przez boskiego Apostoła Piotra w postaci zachowanej przez wierną tradycję oraz która jest teraz wyznawana przez Pontifa Damazego i przez Piotra, Biskupa Aleksandrii, męża apostołkiej świętości. Zgodnie z apostołskim nauczaniem i doktryną Ewangelii wierzymy w jednego Boga Ojca, Syna i Ducha Świętego, w równym majestacie i świętej Trójcy. Upoważniamy naśladowców tego prawa do przyjęcia tytułu Katolickich Chrześcijan; lecz, jeżeli chodzi o pozostałych, jako że w naszej opinii są oni obłąkanymi szaleńcami przeto ogłaszamy, że zostaną oni napiętnowani haniebnym mianem heretyków i nie mają już prawa nazywać miejsc swoich zgromadzeń mianem kościołów. Będą oni cierpieć, w pierwszej

kolejności, karcenie boskiego potępienia oraz, w drugiej kolejności, karę naszej władzy, którą postanowimy im wymierzyć zgodnie z wolą niebios."⁴

381 rok, maj-lipiec

Obrady drugiego soboru powszechnego (katolickiego) znanego jako **Sobór Konstantynopoliński I**. Wówczas to biskupi z różnych miast imperium oficjalnie uznali przewodnią pozycję i rolę biskupa Rzymu, **Damazego I**, czyniąc go tym samym pierwszym rzymskokatolickim papieżem oraz dając początek nowemu systemowi religijnemu w dziejach historii - Kościołowi Rzymskokatolickiemu:

„Kanon 3 stwierdzał, że biskup Konstantynopola powinien uzyskać drugie miejsce ("cześć") po biskupie Rzymu, ponieważ Konstantynopol jest nowym Rzymem. W tym momencie widać, że stolica Cesarstwa również w randze kościelnej wysunęła się do przodu, a załamał się dawny porządek opierający się na trzech "głównych Kościołach".

Większość kościołów wschodnich uznała wówczas prymat biskupa Rzymu.⁵

381 oraz 382

Kolejne edykty **Teodozjusza I** zaaprobowane przez **Damazego I**: początkowo pozbawiające manichejczyków praw obywatelskich oraz możliwości spisywania testamentów majątkowych (381) a następnie skazujące ich na **karę śmierci** (382). Edykty te były w następnych latach potwierdzane i skrupulatnie wprowadzane w życie przy pełnej aprobachie papieża także po śmierci Teodozjusza I i Damazego I: w 445 Walentynian III odnowił edykty swoich poprzedników odnośnie manichejczyków; Anastazy nakazał skazywanie wszystkich manichejczyków na śmierć; Justyn i Justynian ustanowili karę śmierci nie tylko przeciw manichejczykom trwającym przy swych poglądach, ale także przeciwko byłym manichejczykom, którzy nadal utrzymywali kontakty z manichejczykami lub nie donieśli na nich odpowiednim władzom; ciężkie kary nałożono także na wszystkich urzędników państwowych, którzy nie donieśli na swoich znajomych sympatyzujących z manichejczykami lub nadal posiadali manichejskie księgi.⁶

W roku 382 zebrał się także **synod w Rzymie**, na którym większość kościołów zachodnich uznała prymat biskupa Rzymu potwierdzając tym samym orzeczenie synodu w Konstantynopolu (381).

387 rok

Jan Chryzostom wygłasza w Antiochii słynne osiem kazań **przeciwko Żydom** ("*Adversus Judaeos*"). Mówi w nich otwarcie o tym, iż nienawidzi Żydów, bo robią niegodziwy użytek z Prawa Mojżeszowego (Homilia VI:VI:11). W kazaniach tych nie ma bezpośrednich wezwań do prześladowania Żydów, lecz czytamy:

"Chociaż takie bestie nie są zdane do pracy, nadają się one na ubój. I to właśnie przydarzyło się Żydom: podczas gdy czynili oni siebie niezdatnymi do pracy dojrzeli do rzezi. Dlatego też

Chrystus powiedział: Lecz jeżeli chodzi o tych moich wrogów, którzy nie chcieli abym był królem nad nimi, przyprowadźcie ich tu i zabijcie."

(Homilia I:II:6)

Kazania te były jednak ostro antysemickie i nawoływały do odcinania się od wszystkiego co żydowskie i od samych Żydów:

"Czyż musicie ich [Żydów] pozdrawiać czy zamieniać z nimi chociażby jedno słowo? Czy nie powinniście się od nich odwrócić skoro są oni powszechną hańbą i infekcją całego świata?"

(Homilia I:VI:7)⁷

388 rok, 16 czerwca

Cesarz **Teodozjusz I** (przy pełnej aprobachie papieża **Syrycjusza**) w celu powstrzymania arianizmu zakazuje wszelkich publicznych dysput odnośnie natury Boga i pozostałych zagadnień teologicznych lub religijnych (**Codex Theodosianus XVI.4.2**). Od tej pory o Bogu można nauczać jedynie w kościołach i synagogach...⁸

391 oraz 392

24 lutego 391 **Teodozjusz I** zakazuje wszelkich kultów pogańskich, składania krwawych ofiar i uczęszczania do świątyń pogańskich, które miały zostać zamknięte i zburzone. 8 listopada 392 cesarz ustanawia **karę śmierci** dla tych wszystkich, którzy nie poddadzą się dekretovi z roku 391 - wszystko za namową **Ambrożego, biskupa Milanu** oraz za aprobatą **Syrycjusza**.⁹

408 rok

W wyniku pogańskich zamieszek w Calama (inaczej Guelma lub Qalmah w Kabylii, dzisiejsza Algieria) i następujących ciężkich prześladowaniach ze strony tamtejszych chrześcijan **Augustyn** (uznany później za świętego i jednego z Ojców Kościoła) pisze serię listów, w których usiłuje usprawiedliwić stosowanie prześladowań wobec pogan, nawracanie siłą i terrorem oraz zabijanie przeciwników chrześcijaństwa - powodem okaleczania i zabijania zawsze musi być jednak miłość do Boga i dobro drugiego człowieka:

"Gdyż ten, którego celem jest zabić nie zważa na to jak rani, lecz ten, którego celem jest leczyć postępuje ostrożnie ze swym ostrzem; gdyż pierwszy pragnie zniszczyć to co jest zdrowe, drugi zaś to co gnije. Niegodziwi uśmiercali proroków; prorocy również uśmiercali niegodziwych" (List XCIII, Do Wincentjusza).

W ten sposób, Augustyn przywrócił całkowicie odrzuconą uprzednio przez Jezusa Chrystusa możliwość zabijania w obronie wiary, która upoważniała proroków Starego Testamentu do występowania w roli Boga (Mateusza 26:52; Marka 13:13; Łukasza 9:54-56; Jana 18:36). Jednakże nawet w Starym Testamencie Bóg nie dał Izraelitom prawa do siłowego nawracania pogan! Żydzi zabijali odstępców tylko wśród swojego własnego narodu, jednakże pseudochrześcijanie postanowili wypowiedzieć świętą wojnę wszystkim poganom.¹⁰

Pisma Augustyna kształtowały także sekciarski charakter Kościoła Katolickiego. Swą słynną wypowiedzią *"Ego evangelio non crederem nisi me moveret ecclesiae auctoritas"* (w innej wersji *"Ego vero Evangelio non crederem, ni si me catholicae, Ecclesiae commoveret auctoritas"*, czyli tak czy inaczej *"Nie uwierzyłbym ewangelii gdyby mnie nie nakłonił do tego autorytet kościoła"* w *'Contra Ep. Manichaei quam vocant Fundamenti, 5'*) uznał on wyższość tradycji i zarządzeń Kościoła Katolickiego nad Pismem Świętym - innymi słowy promował on Kościół Katolicki jako najbardziej godną zaufania rzecz na świecie. Potwierdza to także znana wypowiedź Augustyna z *Kazania 131*: *„Roma locuta est; causa finita est”* – *„Rzym przemówił, sprawa rozstrzygnięta”*.

412 [lub 418], 6 sierpnia

Liczne pogromy i prześladowania Żydów ze strony pseudochrześcijan (katolików) zmuszają cesarza **Honoriusza i Teodozjusza II** do wydania dekretu skierowanego do Filipa, zarządcy iliryskiego, zakazującego ataków na Żydów i palenia synagog, jednakże Żydom nie wolno prowokować chrześcijan (Codex Theodosianus XVI.8.21).¹¹

415 rok, marzec

Zamordowanie **Hypatii z Aleksandrii** na tle konfliktu pomiędzy Cyrylem Aleksandryjskim a Orestesem - jeden z licznych i typowych przypadków pogromów, których dopuszczali się katolicy pseudochrześcijanie. Piękna poganeczka Hypatia była matematykiem, astronomem i filozofem, zaś jej ojciec Teon uważany jest za ostatniego kustosa Muzeum w Aleksandrii. Grupa katolickich mnichów podejrzewając Hypatię o nastawianie Orestesa przeciw **świętemu Cyrylowi** zewlekła ją z jej powozu i zaciągnęła do kościoła zwanego Caesareum. Tam kobietę rozebrano do naga i zakłuto ją na śmierć dachówkami. Poćwiartowane ciało wywieziono do miejsca zwanego Cinaron, gdzie spalono wszystkie członki Hypatii. Jan, biskup z Nikii, w swoich *Kronikach* (84.87-103) usiłował usprawiedliwić tą zbrodnię faktem, iż Hypatia miłowała się w magii, astrologii i muzyce.¹²

423 rok, 9 kwietnia

Cesarz **Teodozjusz II** stwierdza (Codex Theodosianus XVI.10.22), iż w jego państwie nie ma już pogan (czyli rzekomo wszyscy obywatele byli już albo katolikami albo judaistami). Edykt ten potwierdza istnienie oraz określa formę **Kościoła Katolickiego** (Kościoła Powszechnego), czyli takiego, w którym chrześcijanami nazywa się najczęściej ludzi zupełnie przypadkowych, nie oddanych całym sercem Chrystusowi i nie odrodzonych duchowo. Po drugie, edykt ten dowodzi niemal całkowitego zniszczenia pogaństwa na terytorium Cesarstwa w przeciągu niespełna 40 lat co nie mogło się odbyć bez gwałtownych prześladowań, pogromów i surowych praw nakładanych na pogan.¹³

423 rok, 8 czerwca

Kolejny edykt cesarza **Teodozjusza II** (Codex Theodosianus XVI.10.24), który dowodzi częstych, fanatycznych i brutalnych pogromów mniejszości pogańskiej i Żydowskiej ze

strony większości katolickiej. Cesarz zabrania w nim „*stosowania jakiegokolwiek przemocy przeciwko Żydom i Poganom, którzy mieszkają spokojnie i nie usiłują stwarzać kłopotów czy też dopuszczać się jakichś zabronionych czynów*” - do czynów zakazanych prawnie należało oczywiście praktykowanie pogaństwa, gdyż na mocy poprzednich dekretów poganie mogli jedynie zachować swoje wierzenia w obrębie teorii i osobistych przekonań. Czynne czy publiczne praktykowanie pogaństwa było nadal karane śmiercią, więc przypadki pogromów pogan „nie tylko wierzących ale i praktykujących” nie były ścigane z mocy prawa.¹⁴

439 rok, 31 stycznia

Cesarz **Teodozjusz II** za namową papieża **Leona I** wydaje edykt (Novella III) mający na celu zahamowanie dalszego rozwoju oraz stopniowe wymarcie judaizmu. Żydom zakazuje się piastowania ważnych stanowisk publicznych, wznoszenia nowych synagog oraz pozyskiwania nowych współwyznawców. Ci, którym uda się poprzez swe nauczanie pozyskać nowych wyznawców judaizmu mieli podlegać konfiskacie mienia i karze śmierci: *"Ponadto, jeżeli [judaista] weźmie górę swymi złymi naukami ponad wiarą innego będzie on oglądał konfiskatę swych dóbr a on sam zostanie wkrótce poddany karze śmierci."*¹⁵

445 rok, 8 lipca

Cesarz **Walentynian III** za namową papieża **Leona I** wydaje edykt jednoznacznie ustanawiający bezwarunkowe i oficjalne zwierzchnictwo biskupa rzymskiego nad wszystkimi biskupami katolickimi. Datę tę można uznać za moment oficjalnych narodzin Kościoła Rzymskokatolickiego, który został poczęty mocą dekretu z roku 380 i uchwałą Soboru Konstantynopolańskiego I z roku 381:

*"Jako że, więc, pierwszeństwo Diecezji Apostolskiej jest ustanowione poprzez rolę Świętego Piotra (który jest głównym wśród biskupów), poprzez majestat miasta Rzymu, oraz, na koniec, poprzez autorytet świętego soboru przeto nikt, bez niewybaczalnego pysznego mniemania, nie może usiłować zrobić czegokolwiek przeciw autorytetowi tejże diecezji. Pokój pomiędzy kościołami zostanie zapewniony, jeżeli każdy z nich uzna swego władcę [biskupa Rzymu]. [...] Ażeby przypadkiem nie powstało najmniejsze nawet zamieszanie w kościołach lub porządek religijny został zaburzony przeto bez odwołania ustanawiamy, że nie tylko biskupom Galii, ale także tym z pozostałych prowincji nie wolno usiłować niczego wbrew starożytnemu zwyczajowi bez autorytetu czcigodnego ojca [Papy] Świętego Miasta. Cokolwiek zostanie usankcjonowane autorytetem Diecezji Apostolskiej ma być prawem dla nich i dla każdego innego."*¹⁶

494 rok

List papieża **Gelazjusza I** (Gelazego I), w którym biskup Rzymu poucza cesarza **Anastazjusza I** o wyższości władzy papieskiej nad świecką czyniąc się faktycznym i najwyższym władcą całego świata w odniesieniu do religijnej sfery życia obywateli. List ten świadczy o nadzwyczaj silnej pozycji Kościoła Katolickiego i jego papieża u schyłku V wieku oraz jego niesamowitym wpływie na decyzje podejmowane przez władzę świecką:

"Są dwie władze, Imperatorze Auguście, przez które głównie rządzony jest świat, mianowicie, święty autorytet kapłanów oraz władza królewska. Z tych władza kapłanów jest ważniejsza, jako że muszą oni zdać sprawę nawet za królów ludzi przed boskim sądem. Jesteś także świadom, drogi synu, iż chociaż czcigodnie pozwala się tobie władać ponad rodzajem ludzkim, jednakże w rzeczach boskich skłaniasz pokornie swą głowę przed przywódcami kleru i oczekujesz z ich rąk środków twojego zbawienia. W przyjęciu i właściwym udzieleniu tajemnic niebiańskich zdajesz sobie sprawę, że powinieneś być poddanym raczej niż wyższym rangą wobec zakonu religijnego, oraz że w tych sprawach jesteś zależny od ich rozsądzenia i nie możesz pragnąć zmuszać ich do postępowania według twojej woli." ¹⁷

565 rok, 26 marca

Cesarz **Justynian I** (pontyfikat **Jana III**) zakazuje powoływania nowych biskupów za łapówkę lub ze względu na znajomości. Ponadto, wbrew pozwoleniu apostoła Pawła (1 Tymoteusza 3:1-7; Tytusa 1:5-9) biskupom nie wolno odtąd posiadać ani żon, ani dzieci, ani konkubin - wprowadzony zostaje przymusowy **celibat wszystkich kandydatów na biskupów** (Novella CXXXVII). Było to rozszerzenie nakazów przymusowego celibatu wpływających z postanowień czwartego soboru powszechnego w Chalcedonie w 451 roku, którego 15ty Kanon nakazywał dozgonne bezżeństwo diakonikom, zaś 16ty Kanon zabraniał małżeństw mnichom i zakonnikom, którzy zostali poświęceni Bogu. ¹⁸

768 rok, 6 lipca

Mocą uchwały **synodu w Lateranie** papież Konstantyn wybrany uprzednio pod przymusem zostaje **oślepiiony i zamknięty w klasztorze**. Jest to typowy przykład brutalnego obchodzenia się kleru ze swoimi wrogami, który stał się normą ich postępowania już na wiele wieków przed powstaniem Inkwizycji. ¹⁹

782 rok

Przykładny i gorliwie zachwalany przez katolików król Franków **Karol Wielki** na mocy ustanowionego uprzednio *Kapitularza* (Karol zaoferował Sasom przyjęcie chrztu lub śmierć, Kiersy /Quercy/, wrzesień 774) nakazuje ścięcie jednego dnia w Verden (Verdun) **4500** przywódców Saskich, którzy pierwotnie zadeklarowali chęć przyjęcia chrześcijaństwa, lecz później zbuntowali się i powrócili do praktyk pogańskich. Towarzyszący Karolowi mnich Einhard pisząc biografię władcy usprawiedliwiał działania katolickiego króla tym, że zbuntowani Sasowie powrócili do pogaństwa „*jak psy które powracają do swoich wymiocin*” ("Vita Caroli Magni" - "The Life of Charlemagne", tłumaczenie Samuel Epes Turner, pierwsze wydanie w 1880). ²⁰

849 rok

Papież **Leon IV** bezpośrednio współdziałał z cesarzem **Lotarem I** w prowadzeniu krwawej wojny przeciw Saracenom. Duchowni nie ukrywają już swojej pełnej akceptacji i zgody na rozlew krwi w celach obrony katolicyzmu i katolików.²¹

864 rok, 25 maja

Typowy przykład katolickiego sposobu 'chrystianizacji' krajów pogańskich - **Borys, chan Bułgarów** zmuszony zostaje do przyjęcia chrztu po porażkach w walce z cesarzem bizantyjskim, Michałem III. Chan krwawo tłumi antychrześcijańską opozycję i katolicyzm zostaje siłą narzucony wszystkim poddanym Borysa. Siłowe nawracanie pogan było traktowane przez Kościół Katolicki jako ostateczność, jednakże bardzo często stosowana „ostateczność”. Słynny metropolita i misjonarz Metody prowadząc katolicką ewangelizację **Wislan** ok. 880 roku oznajmił ich księciu wprost:

„Dobrze by było, synu, abyś się dał dobrowolnie ochrzcić na swojej ziemi, bo inaczej będziesz wzięty w niewolę i zmuszony przyjąć chrzest na cudzej ziemi.”²²

880 rok, 26 stycznia

Synod w Konstantynopolu wprowadza zakaz wybierania laików na biskupów - uchwała ta jeszcze bardziej pogłębia istniejący już podział katolickich pseudochrześcijan na **duchowieństwo i laikat**.²³

966 rok, 14 kwietnia

Zmuszony zaistniałą sytuacją polityczną **Mieszko I**, władca Polski, przyjmuje chrzest wraz ze swą drużyną. Kościół Rzymskokatolicki był już wówczas w pełni ukształtowanym systemem religijnym **nominalnego chrześcijaństwa**, który z Chrystusem miał w rzeczywistości niewiele wspólnego. Bezwzględne posłuszeństwo papieżowi, stosowanie przemocy i terroru, brutalna nietolerancja, promowanie tradycji kosztem prawdy Pisma Świętego, kult obrazów i zmarłych, adaptacja obrzędów i praktyk pogańskich do chrześcijaństwa, zakaz wypowiadania się katolików-laików na temat zagadnień duchowych, uzależnienie zbawienia laików od duchownych oraz brak intymnej, głębokiej i rzeczywistej więzi zdecydowanej większości katolików z Chrystusem - czyli to co wiemy o Kościele Katolickim dziś było już ponurą rzeczywistością także 1000 lat temu. Jednak odrodzenie prawdziwego chrześcijaństwa oraz pragnienie powrotu do życia według zasad pierwotnego kościoła apostołskiego ujawniło jeszcze mroczniejszą i o wiele bardziej demoniczną stronę religijnego systemu Rzymu...²⁴

Pełnie i kompletne teksty po łacinie:

Palingenesia of Laws of the Theodosian Dynasty
The Roman Law Library
Codex Theodosian XVI
IMPERATORIS THEODOSIANI CODEX

Przypisy

1. Jacob Marcus, *The Jew in the Medieval World: A Sourcebook, 315-1791*, (New York: JPS, 1938), str. 3-7 oraz Theodosiani Libri XVI: 16.8.1
2. Henry R. Percival, ed., *The Seven Ecumenical Councils of the Undivided Church, Vol XIV of Nicene and Post Nicene Fathers*, 2nd series, edd. Philip Schaff and Henry Wace, (repr. Edinburgh: T&T Clark; Grand Rapids MI: Wm. B. Eerdmans, 1988) str. 419
3. Oliver J. Thatcher, ed., *The Library of Original Sources* (Milwaukee: University Research Extension Co., 1907), Vol. IV: 'The Early Medieval World', str. 70 oraz J. B. Bury, *History of the Later Roman Empire* (Macmillan & Co., Ltd., 1923), 'Chapter XI: Church and State', str. 367 a także Christian Classics Ethereal Library /hasło: Pegasus (1)/
4. Henry Bettenson, ed., *Documents of the Christian Church*, (London: Oxford University Press, 1943), str. 31 oraz *The Catholic Encyclopedia, Volume IV* /hasło: Damasus I/; Copyright © 1908 by Robert Appleton Company; Nihil Obstat. Remy Lafort, Censor; Imprimatur. +John M. Farley, Archbishop of New York (encyklopedia dostępna w internecie)
5. Klaus Schatz, *Sobory powszechne - punkty zwrotne w historii Kościoła /III. Sobór Konstantynopolitański I (381)/ - Przetłumaczył ks. Jerzy Zakrzewski SJ; Wydawnictwo WAM. Księża Jezuitów Kraków 2000; NIHIL OBSTAT. Prowincja Polski Południowej Towarzystwa Jezusowego; ks. Adam Żak SJ, prowincjał; Kraków, 9 czerwca 2000 r., l.dz. 157/00.*
6. *The Catholic Encyclopedia, Volume IX* /hasło: Manichaeism/; Copyright © 1908 by Robert Appleton Company; Nihil Obstat, October 1, 1910. Remy Lafort, Censor; Imprimatur. +John M. Farley, Archbishop of New York (encyklopedia dostępna w internecie)
7. John Chrysostom, Eight Homilies Against the Jews [Adversus Judeaus], *Patrologia Graeca*, Vol 98
8. Codex Theodosian XVI (16.4.2): '*Nulli egresso ad publicum vel disceptandi de religione vel tractandi vel consilii aliquid deferendi patescat occasio. Et si quis posthac ausu gravi adque damnabili contra huiusmodi legem veniendum esse crediderit vel insistere motu pestiferae perseverationis audebit, competenti poena et digno supplicio coherceatur.*'
9. S. Williams, G. Friell, *Theodosius - The Empire at bay* (1995, ISBN: 0300061730) oraz J. B. Bury, *History of the Later Roman Empire* (Macmillan & Co., Ltd., 1923), 'Chapter XI: Church and State', str. 369
10. Augustin, Letters 91-100 (XCI-C)
11. Theodosiani Libri XVI: Idem aa. Philippo praefecto praetorio per Illyricum. (16.8.21)
12. Socrates Scholasticus, *Ecclesiastical History (The Life of Hypatia)* oraz Maria Dzielska *Hypatia of Alexandria* (Harvard: Harvard University Press, 1995)
13. (Codex Theodosianus 16.10.22): '*Post alia: paganos qui supersunt, quamquam iam nullos esse credamus, promulgatarum ....iam dudum praescripta compescant. Et cetera.*'

14. S.P. Scott, *The Civil Law: including The Twelve Tables, The Institutes of Gaius, The Rules of Ulpian, The Opinions of Paulus, The Enactments of Justinian, and The Constitutions of Leo* (Cincinnati, 1932), Vol. XII, Title XI.6
15. Jacob Marcus, *The Jew in the Medieval World: A Sourcebook, 315-1791*, (New York: JPS, 1938), str. 3-7
16. J. H. Robinson, *Readings in European History*, (Boston: Ginn, 1905), str. 72 oraz *The Catholic Encyclopedia, Volume IX* /hasło: Pope St. Leo I (the Great)/; Copyright © 1908 by Robert Appleton Company; Nihil Obstat, October 1, 1910. Remy Lafort, Censor; Imprimatur. +John M. Farley, Archbishop of New York ([encyklopedia dostępna w internecie](#))
17. J. H. Robinson, *Readings in European History*, (Boston: Ginn, 1905), str. 72-73
18. Justinian, *Novella, CXXXVII*, tłumaczenie S.P. Scott w *The Civil Law* (Cincinnati, Ohio: 1932), Vol. XVII, str. 152-156 oraz *The Catholic Encyclopedia, Volume III* /hasło: Council of Chalcedon/; Copyright © 1908 by Robert Appleton Company; Nihil Obstat, November 1, 1908. Remy Lafort, Censor; Imprimatur. +John M. Farley, Archbishop of New York ([encyklopedia dostępna w internecie](#))
19. ks. Marian Banaszak, *Historia Kościoła Katolickiego, 2: Średniowiecze* (Akademia Teologii Katolickiej: Warszawa, 1987) /Cum permissione auctoritatis ecclesiasticae/, str. 22
20. ks. Marian Banaszak, *Historia Kościoła Katolickiego, 2: Średniowiecze* (Akademia Teologii Katolickiej: Warszawa, 1987) /Cum permissione auctoritatis ecclesiasticae/, str. 39 oraz *The Catholic Encyclopedia, Volume III* /hasło: Charlemagne/; Copyright © 1908 by Robert Appleton Company; Nihil Obstat, November 1, 1908. Remy Lafort, Censor; Imprimatur. +John M. Farley, Archbishop of New York ([encyklopedia dostępna w internecie](#))
21. ks. Marian Banaszak, *Historia Kościoła Katolickiego, 2: Średniowiecze* (Akademia Teologii Katolickiej: Warszawa, 1987) /Cum permissione auctoritatis ecclesiasticae/, str. 60
22. ks. Marian Banaszak, *Historia Kościoła Katolickiego, 2: Średniowiecze* (Akademia Teologii Katolickiej: Warszawa, 1987) /Cum permissione auctoritatis ecclesiasticae/, str. 42-43, 46-47
23. ks. Marian Banaszak, *Historia Kościoła Katolickiego, 2: Średniowiecze* (Akademia Teologii Katolickiej: Warszawa, 1987) /Cum permissione auctoritatis ecclesiasticae/, str. 69
24. ks. Marian Banaszak, *Historia Kościoła Katolickiego, 2: Średniowiecze* (Akademia Teologii Katolickiej: Warszawa, 1987) /Cum permissione auctoritatis ecclesiasticae/, str. 85-86